

106632 - Ontwikkelingsperspectief is onvoldoende onderbouwd en er is onvoldoende op overeenstemming gericht overleg met de ouders geweest.

ADVIES

in het geding tussen:

de heer A en mevrouw B, wonende te C, verzoekers
gemachtigde: mevrouw mr. A.M.T. Wigger

en

Stichting D en C (E), gevestigd te F, het bevoegd gezag, verweerder
gemachtigde: mevrouw mr. S. Ideler-Ouwens

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Verzoekers hebben bij verzoekschrift van 19 januari 2015 bij de Commissie een geschil aanhangig gemaakt over het door openbare basisschool G op 8 december 2014 vastgestelde ontwikkelingsperspectief (OPP) voor hun zoon H.

Verweerder heeft op 11 februari 2015 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling vond plaats op 19 februari 2015 te Utrecht.

Verzoekers waren ter zitting aanwezig en werden bijgestaan door hun gemachtigde.

Namens verweerder waren bij de zitting aanwezig mevrouw I, directeur van G, de heer J, Interim hoofd stafbureau en mevrouw K, intern begeleider van G. Zij werden bijgestaan door hun gemachtigde.

Verzoekers hebben ter zitting een pleitnotitie overgelegd.

2. DE FEITEN

1. Verzoekers zijn de ouders van H. Verweerder is het bevoegd gezag van G, een school voor openbaar regulier basisonderwijs. Het bevoegd gezag is aangesloten bij het Samenwerkingsverband L.
2. H is schooljaar 2010-2011 gestart in groep 1 op G. In een gesprek op 20 februari 2012 heeft G aan verzoekers kenbaar gemaakt dat de werkhouding van H, zeker met het oog op groep 3, een aandachtspunt blijft. Ook rekenen was een aandachtspunt. Na de start in groep 3 stagneerde de leesontwikkeling van H, waarna hij van de leerkracht extra begeleiding kreeg bij het technisch lezen. Ook voor rekenen kreeg H extra begeleiding van de leerkracht. Verzoekers hebben kort daarna, eind 2012, een dyslexieonderzoek aangevraagd bij bureau M, een bureau gespecialiseerd in leerstoornissen. Dit dyslexieonderzoek is afgenomen op 8 en 15 januari 2013.
3. Op 14 februari 2013 heeft de school voorgesteld om H aan te melden bij de Commissie Leerlingenzorg vanwege het vermoeden van verschillende leerbelemmeringen bij H. Verzoekers hebben hier niet mee ingestemd.

4. Op initiatief van de school, en met instemming van verzoekers, is op 2 juli 2013 door een orthopedagoog van N onderzocht of bij H sprake is van rekenproblemen. Op basis van dit onderzoek zijn rekenproblemen vastgesteld en zijn handelingsadviezen voor de leerkracht opgesteld.
5. Aan het einde van groep 3 (schooljaar 2012-2013) bedroeg de leerachterstand van H zes maanden. De school heeft toen overwogen om H te laten doubleren, maar vanwege de grootte van de groep waarin hij dan terecht zou komen, het starten van de dyslexiebegeleiding en de handvatten voor rekenaanpak, heeft de school besloten H over te laten gaan naar groep 4.
6. Op 8 augustus 2013 heeft bureau M een aanvullend psychologisch onderzoek bij H afgenomen. Op basis van dit onderzoek en het dyslexieonderzoek in januari 2013 is op 20 augustus 2013 een dyslexieverklaring afgegeven. In de verklaring is een aantal adviezen opgenomen voor behandeling in een klinische setting, materiële voorzieningen en vormen van remediëring en dispensatie in het onderwijs. In het aanvullend onderzoek is onder meer opgenomen: "Uit dit onderzoek komen aanwijzingen voor afleidbaarheid, problemen met aandachtsconcentratie en de werkaanpak naar voren. Het is belangrijk hiermee in een dyslexietraining rekening te houden. Wij adviseren na 4-6 maanden dyslexiebehandeling te evalueren of de leerbaarheid van H voldoende is gebleken. Mocht dit niet het geval zijn, dan moet nader onderzoek door een kinderarts of kinderpsychiater worden overwogen."
7. In groep 4 is gestart met algemene individuele hulplannen die de aanpak beschrijven voor lezen, begrijpend lezen, rekenen, taal, spelling, schrijven en werkhouding. Halverwege groep 4 (schooljaar 2013-2014), heeft de school na de M4 toetsen besloten H te laten doubleren en heeft hem vervolgens de leerstof van groep 3 opnieuw aangeboden.
8. In een gesprek op 16 april 2014 heeft de school aan verzoekers aangegeven twijfels te hebben of H het wel redt in het regulier onderwijs. Tevens heeft de school aangegeven dat de school H wil aanmelden bij de Commissie Leerlingenzorg of een Kort Advies Traject wil aanvragen om te kunnen bepalen hoe en waar het beste passend onderwijs voor H kan worden gerealiseerd.
9. Vanaf 26 mei 2014 hebben verzoekers H thuis gehouden van G. Verzoekers hebben rond deze periode H aangemeld bij basisschool O, die onder een ander bevoegd gezag valt. Deze basisschool wilde H na uitwisseling van onderwijskundige gegevens niet aannemen. Na overleg tussen verzoekers, de leerplichtambtenaar, G en O is besloten om over te gaan tot plaatsing van H als gastleerling op O. Hierover hebben verzoekers en O op 24 juni 2014 de afspraken vastgelegd. Onder meer was afgesproken dat H tot februari 2015 (na de M4 toetsen) O zou bezoeken en O de onderwijsbehoefte van H in kaart zou brengen.
10. H is op 25 juni 2014 gestart op O. In een gesprek op 15 juli 2014 tussen verzoekers en de intern begeleiders van O en G heeft O aangegeven dat de resultaten van H zeer zwak waren en zijn werkhouding een grote zorg was. O gaf het advies op korte termijn onderzoek te doen naar een mogelijke leerbelemmering op concentratiegebied.
11. Sinds januari 2014 werd H begeleid door het P. Op 7 juli 2014 heeft het RID de begeleiding van H stopgezet wegens onvoldoende effect en bijkomende problematiek (gedrag en schrijfproblematiek). Voorafgaand aan het traject hadden verzoekers aangegeven niet door te willen gaan als er te weinig effect was bij H.

12. Een kinderarts heeft H in september 2014 onderzocht en geconstateerd dat er geen evidente orthopedische dan wel neurologische oorzaken zijn voor leerproblemen.
13. Na de zomervakantie heeft H het onderwijs hervat in groep 4 van O.
14. Op 6 oktober 2014 vond een groot overleg plaats waarbij aanwezig waren verzoekers, de directeur van zowel G als O, de leerplichtambtenaar, schoolmaatschappelijk werk, enige leerkrachten en intern begeleiders van G en O. Tijdens dit overleg is aan verzoekers meegedeeld dat O handelingsverlegen is als gevolg van belemmeringen bij H door dyslexie, mogelijke dyscalculie en internaliserende problemen. Herstart wordt als de beste mogelijkheid gezien.
Het gastleerlingchap van H is op 17 oktober 2014 beëindigd door O wegens handelingsverlegenheid.
15. Er is een groeiwerkdocument van het ondersteuningsteam op schoolniveau opgesteld. Dit document bevat een overzicht van de stimulerende en belemmerende factoren en bevat een advies over de ondersteuningsbehoefte van H. Blijkens dit document heeft op 19 november 2014 tussen verzoekers en het schoolondersteuningsteam (SOT) overleg plaatsgevonden. Daarna is er een gesprek geweest op 1 december 2014 tussen verzoekers en de orthopedagoog van het samenwerkingsverband over de gezinssituatie van verzoekers.
16. Op 4 december 2014 heeft een SOT-bespreking plaatsgevonden. Hierbij waren aanwezig verzoekers, de onderwijsconsulent, de leerplichtambtenaar, de directeur van G, de intern begeleiders van G en O, de leerkracht van G en de orthopedagoog. Doel van de bijeenkomst was om de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van H vast te stellen en om samen te bekijken wat het meest passende onderwijs voor H zou zijn. Blijkens het verslag van dit overleg had H op dat moment op alle leergebieden een leerachterstand en zat op het niveau van begin groep 3. In dit overleg is aan verzoekers meegedeeld dat H meer ondersteuning nodig heeft dan de basisscholen in het samenwerkingsverband kunnen bieden en dat een toelaatbaarheidsverklaring voor het sbo zal worden aangevraagd.
17. Bij e-mail van 8 december 2014 hebben verzoekers hun bezwaren geuit tegen de SOT-bespreking en de gang van zaken.
18. G heeft op 8 december 2014 een ontwikkelingsperspectief (OPP) vastgesteld. Hierin is als uitstroomperspectief praktijkonderwijs vastgesteld. Dit OPP is bij e-mail van 10 december 2014 aan verzoekers gestuurd met het verzoek deze de volgende dag ondertekend in te leveren. Verzoekers hebben dit OPP onder protest ondertekend. Op 12 december 2014 is de aanvraag voor de toelaatbaarheidsverklaring voor het sbo behandeld en afgegeven. Verzoekers hebben tegen de toelaatbaarheidsverklaring bezwaar gemaakt bij het samenwerkingsverband.

3. STANDPUNTEN PARTIJEN

Standpunt verzoekers

Verzoekers kunnen zich niet verenigen met het OPP, omdat er met hen geen op overeenstemming gericht overleg heeft plaatsgevonden. In de SOT-bespreking van 4 december 2014 is aan verzoekers meegedeeld dat H verwezen zou worden naar het sbo en dat een OPP zou worden opgesteld. Dit OPP zou voor 17 december 2014 door verzoekers moeten zijn ondertekend, zodat de aanvraag voor

de toelaatbaarheidsverklaring in de vergadering van 23 januari 2015 kon worden behandeld. Verzoekers hebben in de SOT-bespreking aangegeven het niet eens te zijn met de verwijzing van H naar het sbo en zich nog verder te willen beraden op het schoolondersteunings-advies. In de ogen van verzoekers had de school nog onvoldoende duidelijk gemaakt waarom bepaalde ondersteuning niet mogelijk was. Bovendien had de school diverse ondersteuningsmogelijkheden nog onvoldoende beproefd. Daarom hebben verzoekers op 8 december 2014 hun bezwaren geuit tegen de gang van zaken. Toen werd ook duidelijk dat de aanvraag voor de toelaatbaarheidsverklaring in de vergadering van 12 december 2014 zou worden behandeld. Er heeft, ondanks de bezwaren van verzoekers, geen enkel overleg (meer) met verzoekers plaatsgevonden. Daarom hebben verzoekers het OPP onder protest getekend. Evenmin waren de gesprekken die verzoekers daarvoor met G hebben gehad op overeenstemming gericht.

Vanwege de ervaringen met hun oudste zoon, die eveneens dyslexie heeft, hebben verzoekers voor H tijdig (januari 2013) de behoefte aan extra ondersteuning voor zijn dyslexie aan de orde gesteld en zelf het initiatief genomen H te laten onderzoeken op dyslexie. In de dyslexieverklaring zijn aanbevelingen gedaan voor het treffen van aanpassingen, zoals bepaalde software en het gebruik van een laptop. De school heeft geen van deze middelen ingezet, ondanks herhaaldelijk verzoek daartoe van verzoekers. De school heeft geen contact met bureau M opgenomen voor handelingsadviezen. Verweerder heeft daarom onvoldoende onderzocht of doeltreffende aanpassingen op G mogelijk zijn, terwijl verweerder tot een dergelijk onderzoek op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte gehouden is. De adviezen met betrekking tot de rekenproblemen/dyscalculie van H zijn slechts beperkt uitgevoerd. Bovendien is de uitvoering daarvan na drie maanden stopgezet. Ook is onvoldoende gereageerd op de vraag van verzoekers om H te laten begeleiden bij zijn faalangst. Verzoekers hebben in diverse e-mails aan school deze vragen gesteld, maar hierop is geen of onvoldoende antwoord gekomen.

De kinderarts heeft geen oorzaken gevonden voor de leerproblemen. Ook is een enkelvoudige dyslexieverklaring afgegeven; dit zou niet zijn gedaan als er ook andere verklaringen zouden zijn. Verzoekers zijn dan ook van mening dat verweerder eerst de benodigde ondersteuning voor de dyslexie had moeten bieden en dat als dit onvoldoende resultaat had, dat dan eventueel nader onderzoek zou kunnen plaatsvinden. Dit is ook door meerdere specialisten geadviseerd.

Tenslotte menen verzoekers dat het uitstroomprofiel ten onrechte op praktijkonderwijs wordt ingeschat, terwijl met de juiste ondersteuning een hoger uitstroomprofiel waarschijnlijk mogelijk zal zijn.

Standpunt verweerder

Verzoekers hebben na het onderzoek bij bureau M alle problemen die G heeft waargenomen, gerelateerd aan de dyslexie van H. Zij hebben de verschillende verzoeken van G om extern aanvullend onderzoek steeds afgewezen. Dit heeft een constructieve samenwerking met verzoekers bemoeilijkt. In de SOT-bespreking op 4 december 2014 heeft op overeenstemming gericht overleg met verzoekers plaatsgevonden. In dit overleg is aan verzoekers nogmaals kenbaar gemaakt dat zowel G als O niet de benodigde ondersteuning konden bieden en dat H werd verwezen naar het sbo. Tevens is toen aan de orde gekomen dat er een OPP moest worden vastgesteld. Dit heeft de ib-er vervolgens op 8 december 2014 gedaan op basis van toetsresultaten en ervaringen met H. Dit OPP heeft de ib-er voorgelegd aan de ib-er van O, die de visie op de ondersteuningsbehoefte van H in het OPP deelde. Dat de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring op de vergadering van 12 december 2014 is geplaatst, had ermee te maken dat H al zo lang thuis zat.

Anders dan verzoekers stellen, zijn de bezwaren die verzoekers op 8 december 2014 hebben geuit wel meegenomen. Deze bezwaren waren reeds bekend, maar brachten geen wijzigingen in het OPP of de aanvraag voor de toelaatbaarheidsverklaring met zich mee. Ook rondom de SOT-besprekingen is er

regelmatig overleg met verzoekers geweest en is met hen gesproken over de ondersteuningsbehoefte van H en de (on)mogelijkheden van de school, zoals het groot overleg op 6 oktober 2014.

Het OPP voldoet ook aan alle eisen. De school had na bijna vier leerjaren voldoende zicht op H om een OPP te kunnen opstellen. Verzoekers brengen geen inhoudelijke bezwaren in tegen de conclusies van het OPP. De belemmerende factoren en de doelstellingen worden niet bestreden. Verschillende deskundigen hebben naar de situatie gekeken en komen tot dezelfde conclusie. Naast G heeft ook O geconcludeerd handelingsverlegen te zijn. Daarnaast deelt het samenwerkingsverband de mening dat het sbo voor H een passende onderwijsplek is. In het schoolondersteuningsprofiel van G zijn de grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen opgenomen. Alleen al uit dit schoolondersteuningsprofiel kan, in relatie met de problematiek van H, worden opgemaakt dat verweerder met recht kan zeggen dat G handelingsverlegen is. Desgevraagd heeft verweerder verklaard dat het schoolondersteunings-profiel van G dateert van 2012 en daarna niet is gewijzigd.

G is in staat om volledige dyslexieondersteuning aan te bieden en heeft H ook ondersteuning geboden. Niet alle middelen konden al worden ingezet omdat H nog onvoldoende zelfstandig kon werken en bijvoorbeeld R niet voor alle methodes al beschikbaar was.

Echter, verweerder heeft vanaf het begin gesignaleerd dat er bij H problemen waren op het gebied van concentratie, taakgerichtheid en werkhouding. Anders dan verzoekers is verweerder van mening dat eerst moet worden onderzocht of sprake is van primaire aandachtsproblematiek, te meer omdat begeleiding van dyslexie nog onvoldoende resultaat had. G heeft al sinds februari 2013 aangegeven onderzoek te willen laten verrichten om eventuele aandachts-problematiek uit te sluiten, maar dit is door verzoekers op meerdere momenten en ondanks adviezen van verschillende kanten afgehouden.

Het uitstroomprofiel praktijkonderwijs is de meest logische en consistente inschatting. Voor de inschatting van de uitstroombestemming is het leerrendement doorgetrokken. Met de juiste ondersteuning zou H sprongen kunnen maken en de uitstroombestemming zou dan hoger kunnen worden. Het zal afhangen van de andere leerbelemmeringen of praktijkonderwijs reëel is.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Op grond van artikel 40a lid 1 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) stelt het bevoegd gezag voor een leerling die extra ondersteuning behoeft een OPP vast. Een OPP wordt vastgesteld nadat daarover op overeenstemming gericht overleg is gevoerd met de ouders (artikel 40a lid 1 WPO). Het OPP moet informatie bevatten over de onderwijssoort in het voortgezet onderwijs dan wel het uitstroomprofiel van het voortgezet speciaal onderwijs waarnaar uitstroom van de leerling wordt verwacht en dit moet worden onderbouwd. Voorts moet het OPP een weergave bevatten van de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling (artikel 34.7 Besluit bekostiging WPO). Ook moet het OPP een beschrijving bevatten van de begeleiding, zoals omschreven in artikel 8 lid 4 WPO. Daarnaast moet het OPP ten minste één keer per schooljaar met de ouders worden geëvalueerd (artikel 40a lid 3 WPO).

De Commissie stelt vast dat in de SOT-bespreking op 4 december 2014 aan verzoekers is meegedeeld dat er een OPP zou worden opgesteld in het kader van de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring voor het sbo voor H. Die aanvraag zou behandeld kunnen worden op 23 januari 2015. Het is de Commissie niet gebleken dat er tijdens het overleg met verzoekers op 4 december 2014 is gesproken over de verschillende onderdelen van het OPP en de onderbouwing van het uitstroomprofiel. Vervolgens is eerder dan met verzoekers was afgesproken het OPP ter ondertekening opgesteld en reeds op 12 december 2014 besproken in de vergadering van het

samenwerkingsverband voor de beoordeling van de toelaatbaarheidsverklaring. Alhoewel verzoekers het oneens waren met het OPP, dit onder protest hebben ondertekend en op 8 december 2014 schriftelijk hun visie kenbaar hebben gemaakt op het gesprek van 4 december 2014, hebben deze aspecten verweerder geen aanleiding gegeven opnieuw met verzoekers in overleg te treden of het OPP aan te passen ten gunste van verzoekers. Hoewel de Commissie de snelheid waarmee verweerder het OPP heeft opgesteld gezien het thuiszitten van H begrijpelijk acht, is door diezelfde voortvarendheid voorbij gegaan aan de verplichting om met verzoekers over het opgestelde OPP overleg te voeren dat op overeenstemming was gericht. Voor zover de standpunten van verzoekers een herhaling vormden van hun eerdere opvattingen, had van verweerder verwacht mogen worden dat hij verzoekers had meegedeeld, dat hij hun standpunten had gehecht aan het OPP en dat hij tot vaststelling van het OPP was overgegaan. Vorenstaande leidt tot het oordeel dat ten aanzien van het OPP van H onvoldoende inhoud is gegeven aan de verplichting tot het voeren van op overeenstemming gericht overleg en het verzoek op dat onderdeel gegrond is.

Met betrekking tot het in het OPP opgenomen uitstroomprofiel stelt de Commissie op basis van de verklaring van verweerder ter zitting vast dat dit het feitelijke uitstroomprofiel betreft wanneer H de belemmeringen houdt en geen ondersteuning krijgt bij de belemmeringen die hij ervaart. Voorts constateert de Commissie dat partijen de analyse delen dat het uitstroomprofiel naar boven kan worden aangepast, wanneer H de juiste ondersteuning zou krijgen. Omdat dit laatste, wezenlijke onderdeel in de onderbouwing van het OPP niet terugkomt, is de Commissie van oordeel dat het uitstroomprofiel onvoldoende is onderbouwd.

Ten aanzien van de onderbouwing van de geboden begeleiding in het OPP stelt de Commissie vast dat verzoekers om ondersteuning van H hebben gevraagd in de vorm van aanpassingen, zoals het gebruik van een laptop en R. Verweerder heeft verklaard H wel ondersteuning te bieden bij zijn dyslexie en zijn rekenproblemen. Een laptop en R konden echter nog niet worden ingezet, omdat H kennelijk nog onvoldoende zelfstandig hiermee kon werken en R niet voor alle methodes uitkomst bood. Verweerder heeft in het OPP echter onvoldoende onderbouwd welke aanpassingen voor de dyslexie en de rekenproblemen van H wel zijn ingezet en welk resultaat deze hadden. Bovendien blijkt uit het OPP niet de motivering welke begeleidingsmogelijkheden nog ingezet konden worden wanneer H meer zelfstandig zou kunnen werken. Op deze onderdelen had verweerder het OPP meer kunnen onderbouwen.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het verzoek gegrond. Zij adviseert het bevoegd gezag om met inachtneming van de overwegingen het ontwikkelingsperspectief voor H aan te passen en daarbij de verplichting van het voeren van op overeenstemming gericht overleg met verzoekers in acht te nemen.

Aldus gedaan te Utrecht op 30 maart 2015 door mr. drs. P.H.A. van Geel, voorzitter, drs. M.E. Post en drs. J.P.M. Wichers-Bots, leden, in aanwezigheid van mr. O.A.B. Luiken, secretaris.

mr. drs. P.H.A. van Geel
voorzitter

mr. O.A.B. Luiken
secretaris

Onderwijsgeschillen

**Geschillencommissie
passend onderwijs**